

Ptujski TEDNIK

Štev. 4

Cena 15 din

PTUJ, 30. januarja 1959

Letnik XII

Okraini plan za leto 1959 Naloge industrije

Med gospodarskimi panogami, ki nastopajo v mariborskem okraju, je nedvomno na prvem mestu industrija. Ta panoga v lanskem letu ni napredovala tako, kakor je bilo s pisanom predvideno, zato pa bo morala zamudjeno nadoknadi letos. Okrajni družbeni plan predvideva, da bo porasel fizični obseg proizvodnje v industriji v letu 1959 za 10% naprom letu 1958 ter bo zaradi znatnega porasta v letih 1958 in 1957 nekoliko nad perspektivnim planom. Tak porast bo omogočila predvsem proizvodnja v kovinski industriji.

Plan predvideva to naraščanje proizvodnje na podlagi večje izrabbe rezerv v obstoječih kapacitetah, zlasti v kovinski industriji, zaradi povečanja delovne storilnosti za vsaj 8% ter zaradi dokončanih rekonstrukcij posameznih obratov.

Po planu se bo proizvodnja povečala: pri proizvodnji električne energije za 3.1%; v pridobivanju premoga za 16.2%; v črni metalurgiji za 13.3%; v kovinski industriji za 21.2%; v industriji gradbenega materiala za 13.3%; v industriji usnja za 45.0%; v živilski industriji za 12.9% itd.

Glede na dejstvo, da delovna produktivnost v preteklem letu ni porasla v taki meri, kakor je predvideval plan (proizvodnja je porasla v glavnem zaradi povečanja števila delovne sile), bo letos treba povečati obseg proizvodnje izključno z racionalno zaposlitvijo delovne sile.

Ce izhajamo iz stališča, da je delovna storilnost v večjem delu podjetij v mariborskem okraju glede na obstoječe stroje in naprave ter pogonske možnosti že precej bližu gornje meje, so seveda velikega pomena nove investicije. V industrijo je bilo vloženih v letih 1957 in 1958 povprečno 6621 milijonov sredstev, medtem ko bo vloženih po planu letos okrog 7661 milijonov dinarjev, kar predstavlja povečanje za kakšnih 16%. Največji del teh sredstev bo črpan iz

splošnega investicijskega skladu: hidrocentrala Ožbalt 3.2 miliarde dinarjev; druga faza elektroprivodne in rekonstrukcije proizvodnje glinice v Kidričevem — 1.5 miliarde dinarjev. Poleg tega bodo znatna sredstva vložena v rekonstrukcijo v Tovarni avtomobilov v Mariboru, v Mariborski tekstilni tovarni v Tovarni duška v Rušah.

V planu je izražena koristnost naslednjih investicijskih vlaganj: montiranje tretjega

agregata v HE Mariborski otok in osmega aggregata v HE Fala, rekonstrukcije v »Impolu«, v Mariborski livarni, v Tovarni umetnih brusov, v Tovarni steklenih izdelkov v Slovenski Bistrici, v Livarni in tovarni strojev v Hočah, v Tovarni poljedelskih strojev v Mariboru, v Industriji kovinskih izdelkov v Mariboru, v mariborskem tekstilnih tovarnah in drugih.

Nekaterim podjetjem nalaga plan večjo aktivnost v pogledu

izvoza. Predvsem bi naj povečala izvozno aktivnost tekstilne industrije, industrije obutve, lesne industrije, elektroindustrije in kovinske industrije. Tako bi naj bil izvoz povečan za okrog 60% glede na leto 1956.

Plan predvideva združevanje nekaterih gospodarskih organizacij sorodne stroke oziroma kooperacijo med nekaterimi podjetji, katerih proizvodnja se dopoljuje.

Dr. Jože Potrč med volilci

Te dni je obiskal volilce v Cirkulanh, Leskovcu, Gorišnici in Majšperku zvezni poslanec dr. Jože Potrč. Na dokaj dobro obiskanih sestankih so imeli volilci priložnost, razpravljati z ljudskim poslancem o najaktualnejših političnih in gospodarskih vprašanjih.

Po obširnem tolmačenju stališč našega političnega in državnega vodstva glede nadaljnega razvoja kmetijstva, ki so mu sledili volilci z veliko pozornostjo, se je razvil sproščen razgovor, v katerem so kmetovalci nakazali nekaj pomembnih gospodarskih vprašanj, ki jih bo treba skupno reševati.

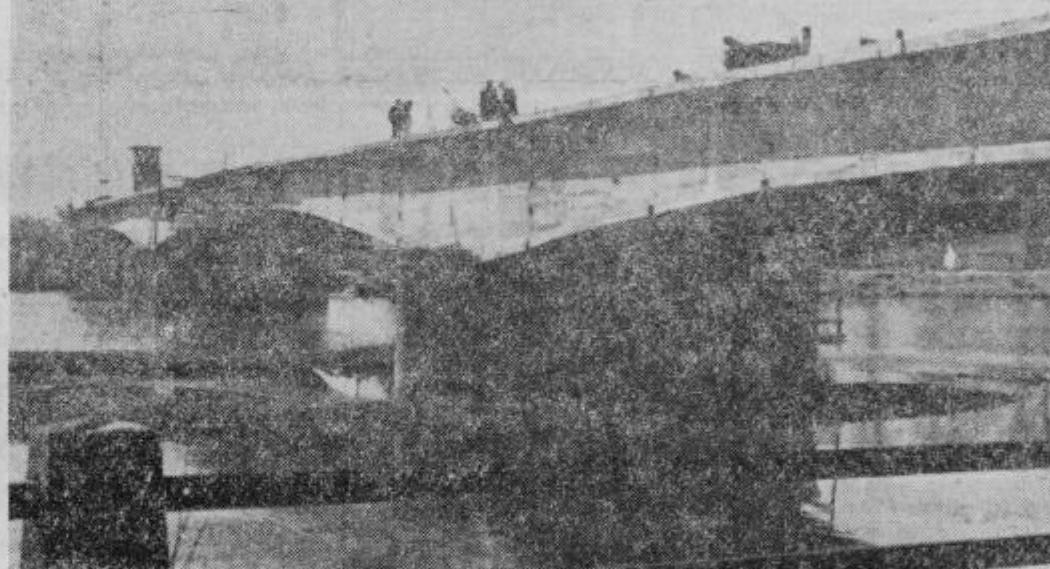
Haloškim kmetijskim proizvajalcem je pojasnil tov. dr. Potrč nekatera dejstva v zvezi s položajem našega vinogradništva. Opozoril je na to, da lahko premagamo težave, ki so se pojavile v tem sektorju kmetijske proizvodnje le s povečanjem proizvodnje kvalitetnih vrst vinske trte, zlasti za prodajo v svetem stanju in za proizvodnjo brezalkoholnih pičaj, z drugo strani pa s pocenitvijo proizvodnje. Na moderno urejenih posestvih na Primorskem, v Dalmaciji, Makedoniji in drugod proizvajajo danes na ha trikrat več grozdja kot pri nas. Zato lahko nastopamo trenutno na trgu le s kvaliteto. Naši vinogradniški proizvajalci zahtevajo popolnoma upravičeno, da se upošteva pri določanju vrednosti poedinjih vrst vina tudi aroma, količina vinske kisline, buket i. sl. S tem bi dosegli nekatere naše vinske sorte upravičeno priznanje visoke kvalitete. Če smo hoteli prodati lansko proizvodnjo vina in ozemlju, smo morali znižati dejansko ceno tako, da je doplačala država za vsak prodani liter 14.0 din, kar znaša skupno 12.0 din, kar znaša skupno za ves letni izvoz v Jugoslavijo približno z milijardi dinarjev.

Vsako oklevanje pred energetnim posegom v sedanje razmere z modernizacijo vinogradništva ob pomoči KZ pomeni zamudjanje časa in ugodne priložnosti, pomeni nepotrebno zaostajanje na pragu k uspešnemu reševanju trenutnih težav v našem kmetijstvu.

Slična vprašanja je obravnaval tov. zvezni poslanec tudi z volilci v Gorišnici, ki so se po razgovoru o pozitivnih ukreplih v kmetijstvu v korist proizvaj-

jalcem in vsej skupnosti očitno pomirili. Tudi tu so opozorili volilci zveznega poslanca na nekatere težave, ki pa niso take narave, da jih ne bi bilo mogoče s skupnim in dobro organiziranim delom kmetovalcev kmalu odpraviti. Poleg drugega so omenili potrebo po dovrštvu Zadružnega doma in ureditvi zdravstvene službe v Gorišnici.

Volilci so bili z odkritim in sproščenim razgovorem s svojim poslancem prav zadovoljni, saj jim daje tak osebni stil možnost, da v sedanjem položaju lečijo bistveno od nebitnega in usmerijo svojo praktično dejavnost k hitrejšemu in odločnejšemu reševanju temeljnih vprašanj naše socialistične graditve na vasi.

Zaključna dela na novem dravskem mostu v Ptiju

Enako kot »Tehnogradnje Vučenica pri betoniranju novega ptujskega cestnega mostu čez Dravo ima sedaj podjetje »Asfalt« dokaj ugodno vreme za asfaltiranje mostu, ki je prisojilo že do polovice mostu in mu delo kar hitro napreduje.

Sedaj po spojiti cestnega priključka v parku z mostom, z

asfaltiranjem, postavljanjem ograje na mostu in stebrov za flourescentne svetilke dobiva ptujski most svoje dokončne oblike in podrobnosti. Kmalu bo spojen z mostom tudi cestni priključek na breški strani.

Minulo nedeljo, 25. januarja t. l. je marsikatera ptujska dru-

zajel vso široko dejavnost Ljudske mladine v mariborskem okraju, ravno tako je tudi prikazal napake in pomankljivosti, ki so se pojavljale pri mladinskem delu. V svojem poročilu bo poudaril, da ima mladina danes vse večjo družbeno vlogo in se uspešno uveljavlja na vseh področjih. Mladinska organizacija bo moralna v bodoče posvečati mnogo več pažnje zaposlovanju nove delovne silje in paziti pri tem, da ne bo delovna sila prehajala iz enega podjetja v drugo, kar se še danes vedno pojavi. Proti tem pojavom se naj bori vsa mladina, pa tudi sindikati. V zadnjih letih se je razširilo sodelovanje mladine v delavskem in družbenem upravljanju. V mnogih primerih so ravnali mladi člani najbolj delavni članici DS, UO itd. Mlada tehnična inteligencija, ki je zapošljena v tovarnah in drugih gospodarskih organizacijah, je v primerjavi z delavci manj aktivna, kar se seveda odraža pri delu mladinskih aktrov. Tehnični inteligenci bo potreben v bodoče posvečati več pažnje in vključiti v aktivno delo.

Tudi v Markovcih resno misijo na zgraditev še več cistern za vodo za slučaj požara, ker tudi v markovskih studencib takoj zmanjka vode. Začeli bodo tudi akcijo za zgraditev gasilskega doma.

Ker ima šola Markovci ozkočno filmsko aparatu, bodo letos predvajati več počarno-varnostnih filmov mladini in odraslim.

Še vedno posvečajo premo pažnje vzgoji mladih zadružnikov in kmečke mladine sploh. Aktivi mladih zadružnikov imajo premo pomoči od zadruž in so v mnogih primerih prepričeni samim sebi. Ravno tako bi morale KZ posvetiti več pažnje kmetijsko-gospodarskim šolam in tem nuditi izdatno pomoč. Potrebno bi bilo organizirati vsaj v večjih kmetijskih centrih vsaj dvomesecne šole internatskega tipa, da bi se lahko takoj nudila kmečki mladini izobraževanje, ki jo potrebuje za uspešno in kvalitetno delo v kmetijstvu.

Mladinski aktivni na vseh se morajo danes boriti s precejšnimi težavami, saj večina aktivov nima svojih prostorov in drugih možnosti za različne dejavnosti mladine.

Poročilo je segalo v najrazličnejše aktivnosti mladine, prikazani so bili uspehi, ki jih je mladina vsega okraja dosegla, obenem pa so bile navedene smernice za nadaljnje delo mladine. Iz poročila in razprave je bilo razvidno, da so se mladi ljudje resno lotili svoje naloge in vso resnostjo in zelo posegajo v najrazličnejša dogajanja na naši družbi. V diskusiji je posegel tudi sekretar OK ZKS Maribor, tov. Miloš Ledinek, ki je poudaril vlogo mladine na

POZIV

vsem aktivistom, borcem in očividcem raznih dogajanj iz zgodovine KPJ na področju Ptuja in okolice, naj napišejo svoje spomine

V zvezi s proslavo 40-letnice ustanovitve KPJ pozivamo vse predvojne komuniste in člane revolucionarnih sindikatov, člane revolucionarnih delavskih kulturnih društev (»Vzajemnost« itd.) ter ostale priče važnejših dogodkov (strajki, manifestacije, demonstracije, sestanke in podobno), da v čim krajšem roku napišejo svoje spomine ali odlokne svojih spominov, ki se nanašajo na razne revolucionarne dogodke v Ptiju in okolici. Te spomine naj pošljejo občinskemu komiteju ZKS Ptuj ali pa se osebno zglašijo na občinskem komiteju, da bomi njihove izjave zapisali. Vsi napisani spomini bodo honorirani.

Občinski komite ZKS Ptuj,
Odbor za proslavo 40-letnice KPJ

Naš KOMENTAR

V zadnjih dneh je vročična mednarodna napetost popustila in države so začele intenzivne reševati svoje notranje probleme, ki so jih zaradi zunanjih zadov prepuščali kasnejšim časom. Tudi z gospodarskega vidika se počasi vrinja v kapitalistično gospodarstvo sivina, ki ga izpodkopava in vedno znova dokazuje, da zahodni sistem po drugi svetovni vojni ni drževna ureidev s stalno naraščajočo produktivnostjo in nedotakljivostjo.

V Ameriki, kjer na Mikojanov obisk se vedno niso pozabili, so te dni začeli pretresati proračun za prihodnje finančno leto. Prišlo je do prvih spopadov med demokrati in republikani, do medsebojnih očitanih in izpovedovanj svojih političnih ter gospodarskih stališč. Pri bežnem pogledu na te dogodek se ne moremo ofresti vtiša, da prehaja Amerika v vojno kampanjo, v kateri bodo v večji meri reševali notranja kot zunanjepolitična vprašanja.

Podobno je tudi v Veliki Britaniji, kjer pričakujejo še letos ali vsaj prihodnje leto parla-

mentarne volitve. Nenadoma so postalata tudi za Britance gospodarska vprašanja izredno važna. Polom pri sestavi skupnega svobodnega tržišča je omajal vero, da bi rešili nekaj svojih problemov. Posebno hudo je v premogovni industriji, kjer imajo 19 milijonov ton neprodanih zalog črnega premoga. Z dela naj bi odpustili 23 tisoč delavcev.

V Sovjetski zvezi pa so začeli pred dnevi XXI. izredni kongres KP SZ. Hruščev je govoril o sedemletnem gospodarskem temkovnem prehiteli ZDA in se uvrstil med najproduktivnejše države. V sedmih letih naj bi povečali proizvodnjo za 80%, v tovarne in druge objekte pa bi vložili toliko denarja, kot so ga vložili doslej v 40 letih. Na osnovi tega načrtu bodo angažirali vse sile na notranjem področju, ker bodo poskušali prek svojega naglega gospodarskega razvoja potoliko kapitalizem, ki pravkar preživlja droben znamenja kritnih krizev.

Nemčija, Italija in Francija prav tako rešujejo svoje notranje probleme. V Zahodni Nemčiji, na primer, zahaja »gospodarsko čudo« in gospodarstveni so vedno bolj v skrbih, kam bodo prodali svoje blago. Povpraševanje opada, tarejo jih na pravkar skrb zaradi prevelikih zalog premoga.

V Italiji imajo pravkar vladno krizo, ker politične stranke ne morejo najti takega skupnega imenovanca, da bi lahko delo za skupno vladno mizo. Tukaj so posredi socialni problemi, predvsem pa težnja bivšega predsednika vlade Fanfanja, da bi ojačal državno gospodarstvo. Tega ni mogel izpeljati. Na drugi strani pa so vedno glasnejši delavci, ki zahtevajo izboljšanje položaja. V Firenzah je prišlo celo do neredov in spopadov med policijo in delavci.

Francija pa plove svojo pot. Glede Alžira so ostali na prejšnjih pozicijah. O pogajanjih nečemo ničesar slišati, zato pa so poslali v Alžir nove enote. Tudi v francoskem gospodarstvu ni vse v redu. Iz mnogih tovarn odpovedajo delavce, z devalvacijo franka in z naglim naraščanjem cen osnovnih prehrambenih artiklov pa so položaj množic še poslabšali. Francovi so glasovali za de Gaulle, ker so hoteli nekaj novega, dobili pa so samo utrije oblast s slabimi gospodarskimi možnostmi. Tudi Francovi so hudo prizadeti, ker niso dosegli sporazuma o evropskem svobodnem tržišču.

Na mednarodnem področju je v zadnjih dneh Nemčija še vedno osrednji problem, vendar ni prišlo do novih dejstev, ker zahodne države še vedno niso podviale svojih predlogov.

današnji stopnji družbenega razvoja in opozoril na nekatere naloge, ki so v tem letu postavljene pred njo.

Zrazen sekretarja je govoril tudi predsednik OLO Maribor, tov. Jože Tramšek, ki je poudaril vlogo mladinske organizacije pri vzgoji mladine in njene zvestobe do domovine, globoke predanosti ljudstvu, da bo pripravljena dati tudi življenu za svojo domovino in jo braniti pred tujimi napadniki, če bi to bilo potrebno. Poseljeno je važno to letos, ko slavimo 40-letnico delovanja Partije in 40-letnico SKOJ.

Nov okrajni komite mladine

Na konferenci je bil izvoljen nov okrajni komite LMS in sekretarij. Pred novim vodstvom je vrsta nalog in težav, pri katerih reševanje je potrebno precej znanja in sposobnosti ter organizacijske trdnosti. Prepričani smo, da bo novo vodstvo mladine okraja Maribor, se dalje tako dosledno, vzetno in z vso ljubezno reševalo naloge, ki jih bodo naložene.

Agilno je tudi PGD Markovci

V PGD Markovci, ki ga tvori 66 članov in članic, je večina mladih ljudi, ki so se resno spoprijeli z vsemi počarno-varnostnimi problemi svoje vasi, zlasti od kar sta nastali iz prejšnjega PGD Nova vas društva Markovci in Nova vas. Imajo motorno in ročno brizgalno, 150 m cevi, električno sireno in vodno cisterno v sredini vasi. Vaje vodijo 4 izkušeni gasilci in so imeli lani skoraj 20 raznih vaj članov in članic.

Med najbolj perečimi problemi je vprašanje prostorov PGD Markovci, ker še nimajo gasilske doma. Pri graditvi svojega doma jih je prehitel AM krožek Markovci, ki je v 1. letu obstoja zgradil garazo. Tako od-

M. C. obstoja zgradil garazo. Tako od-

Knjižna zbirk Kmečke knjige za leto 1959

Knjižna zbirk Kmečke knjige za leto 1959 obsega Koledar, zgodovinsko povest Vrnitev v življenje Oskarja Hudalesa ter enačit knjižic: 1. Alč-Leskošek-Stritar: Kako gnojimo; 2. Keršina: Molža in mleko; 3. Adamič-Modlic: Sodobni sadovnjaki; 4. Repanšek: Krompir; 5. Korošec:

Ažnik: Travniki in pašniki; 6. Hrušovar-Peterel: Pitanje mla- de živine; 7. Silc-Križan-Petriček: Hibridna koruza; 8. Ločniškar-Mežan: Reja mesnatih prašičev; 9. Spanring: Kolobarjenje; 10. Eiselt-Ferčej: Kisanje krmne in 11. Adamič-Skerle: Pridelovanje jagodiča.

Študentje pišejo

Akademski ples in še marsikaj

- * Tudi letos bodo ptujski študentje organizirali akademski ples, ki bo 28. februarja ob 20. uri v Narodnem domu v Ptuju.
- * Obsežne priprave zagotavljajo lep večer.
- * Igral bo prvovrstni plesni orkester.
- * Na večer akademskega plesa bo izšla tudi tretja številka almanaha »Feniks«.
- * Pogovor z gimnazijci in usmerjanje v študij na univerzi.
- * Dela pa bodo poživila številna športna tekmovanja.

Obsežne priprave za tradicionalno plesno prireditve, ki jo vsakoleto organizirajo ptujski študentje, tudi letos zagotavljajo lep in prijeten večer. Pripravljeni odbor kakor tudi vodstvo ptujskega študentskega združenja sta letos nekoliko mlajša in si zelo prizadela pripraviti domačinom zares kvalitetno plesno prireditve. Stare zkušnje bodo vsekakor dobro vodilo pri organizaciji.

Študentje so že določili, da bo akademski ples 28. februarja ob 20. uri v Narodnem domu v Ptuju. Študentje iz naših znanih virovodnih predelov bodo poskrbeli za najboljšo domačino in pristno kapijico, vsi ostali pa bodo pomagali pri organizaciji, urejanju dvoran in pripravi programa. Študentje so vsekakor optimisti in upajo, da se jim bo organizacija posrečila in da bodo obiskovalci zadovoljni.

Na plesu bo igral prvovrstni plesni orkester. Študentje se trenutno pogajajo s kvintetom Jožeta Kambiča, ki ga dobro poznamo iz oddaj RTV Ljubljana. Če pogajanja ne bodo uspela, bo igral eden izmed najboljših slovenskih plesnih orkestrov, ki bo zaigral nekaj priznanih starh plesnih ritmov za starejše obiskovalce, mlađini pa se bo predstavil z najmodernejšimi plesnimi ritmi.

Na plesu bo torej za vse pre-skrbljeno. Programi, plesi in šale bodo ob dobi kapijice in okusnem prigrizku še veseljši in prijetnejši.

Na plesu se bodo ptujski študentje-literati predstavili s svojimi deli

Študentje tudi letos upajo, da bodo izdali 3. številko literarnega glasila, ki bo letos izšlo pod istim imenom kot prva številka — »Feniks«. Študentje so povabili k sodelovanju tudi gimnazijoško in javensko mladino. Svetovalec in ko-rektor bo letos naš rojak, priznani pisatelj Ivan Potrč, ki se bo letos verjetno tudi predstavil s kakšnim krajšim delom, ki bo vsekakor dvignilo kvaliteto almanaha.

Tiskanje almanaha pa je povezano z velikimi težavami, katera pa upajo, da bodo premostili. To je vprašanje tiskarne in denarja. Denarno vprašanje bodo verjetno rešili z reklamami raznih podjetij, tiskala pa naj bi obnovljena ptujska tiskarna. Kako bo s kvaliteto, to bomo videli, vendar upamo, da bo na višji ravni kakor prejšnje leta.

Izkrašnje nas vodijo...

Na programu je tudi sestanek z zadnjim letnikom ptujske gimnazije. Študentje raznih fakultet in oddelkov bodo predstavili življenje in delo na univerzi. To bo vsekakor zelo dobro, saj vemo že z prakse, da se mnogi mladi ljudi z opravljenim zrelostnim izpitom ne morejo odločiti za nadaljnji študij.

Študentje-športniki...

Delo na športnem področju je pri ptujskih študentih premašo razvito. Cepav imajo v svojih vrstah tretjega najboljšega deseterobojca v držav ter nekaj naj-

Koledar Kmečke knjige 1959 je zelo posrečeno urejena knjiga, ki vsebuje poleg koledarja več vrsto sestavkov, ki bodo zanimali vsakega kmečkega človeka: to so za kmetijstvo kmetijski nasveti, zanimivosti iz kmetijstva doma in po svetu, literarni sestavki in celo nekaj pesmi. Koledar je uredil Ignac Koprivec.

Oskarja Hudalesa Vrnitev v življenje je prikupna zgodovinska povest iz naših krajev, katere ne bo mogel odložiti, ne da bi jo prebral nikdo, komur bo prišla v roke.

Za vsakega kmetijskega proizvajalca pa so velikega pomena gori omenjeni sestavki v knjižici, ki vsebujejo vse, kar je potrebno vedeti o določeni kulturni ali o določeni kmetijski dejavnosti. Sestavek Kako gnojimo na primer obravnava vsa umetna gnojila, način gnojenja z njimi, čas in okolnosti, načrt za gnojenje ter sploh skrb za humus v obdelovalni zemlji.

Sestavek Krompir Viktorija Rempšnika pa uvodoma obravnava krompir in njegovo место v našem narodnem gospodarstvu, nato pa v kratkih odlomkih vsa vprašanja v zvezi s krompirmenjem: Pridelovanje gospodarskih vrst krompirja; Pridelovanje jedilnega krompirja; Pridelovanje najbolj zgodnjega krompirja itd.

To so bile le besede in lepi, dobri načrti. Pravijo, da se na-vadno več govorja, kakor stori... Videli bomo, če derži to tudi za ptujske akademike.

Tone Florjančič

Naj ostane med nami

DROBNI POSLOVNI DOŽIVLJAJI

Na pobudo bračev bomo pod tem naslovom v bodoče objavljati doživljajev v raznih kolektivih, ki so nekomu v pouk, drugemu v zavabo. Te doživljajev opisujejo ljudje, ki se pri vsakodnevnem delu srečujejo z dobrimi in slabimi stranmi svojih poklicev.

Dve suknji za »Odpada«

Starejši in mlajši gosti sta na sejamski dan prišla v eno izmed ptujskih gostiln, odložila suknji in naročila za vsakega svinjsko pečenko s solato, za starejšega 2-krat po 3 deci vina in za mlajšega pokalico. Ko sta to pospravila, je naročil starejši še dve pečenki v zavitek za seboj in par škatlic cigaret.

Po solidni postrežbi in dobrem okreplju načrti sta posta spoj francoške izginila. Po njunem izmeničnem odhajjanju iz gostilne je sticer kazalo, da še nekoga čakata, saj sta se vedno znova vračala k svoji mizi; zato na njiju nikdo ni posebej pazil. Tudi ko ni bilo pri mizi nobenega, so v gostilni mislili, da se bosta vrnila, saj sta na obešalniku viseli še njuni suknji...

Po dajšem času je službujoča natakarica stopila k obešalniku in obnemela pred suknjama... Krpa na krpi in prazni žepi...

Po temu suknjama še doslej nikdo ni povprašal nit po računu za kosilo in zapitek, ki je znašal nad 1.000 din...

Pisma in dopisnice

Pri dnevnem radeljevanju pošte za odpremo v razne kraje Jugoslavije in po svetu skrimjimo uzbunden na pošti: v Ptuju nad pozabiljostjo odpošiljaljev pisem, dopisnic in razglednic.

Lepo pismo z zamasko za inozemstvo, le žal brez naslova prejemnika in brez naslova odpošiljaljev... Prav tako dopisnice brez naslova in brez vsakega imena... Nekdo je na njej pisal domačino...

Vsa naslovljena pošta potuje v določeno smer, pošta brez naslova pa v Ljubljano, kakor to predpisujejo pravila o nenaslovljenej pošiljkah.

Bik je hotel po stopnicah za mesarjem

Ptujsko podjetje za preskrbo prebivalstva z mesom je kupilo nad 1.000 kg težkega bika. Neustrašen Milan mu je ob raznih težavah in zvijsnah navezel zanki vrvi na prednji in zadnji nogi, ker je kazalo, da ga ne bo mogoče ukrotiti samo z nosnim obročkom.

POROKE

Poroke: Franjkovič Franc, Dornava 19, in Simončič Marija, Budina 47; Ačka Adolf, Ptuj, in Podvršnik Marija, Ptuj; Voglar Franc, Budina 48, in Križanec Antonija, Brstje 31.

Novoizvoljeni odbori

ZA OSNOVNE ORGANIZACIJE SZDL NA OBMOČJU OBČINE PTUJ

HAJDINA: Verlek Vinko, Streber Janko, Rogina Anton, Černeželj Ivan, Megličar Stanko, Iglač Rajko, Zelenik Marija, Terbulec Franc, Gajser Ignac, Čestnik Jurij, Zupančič Vlado.

HAJOŠE: Lipavšek Janez, Gašum Jože, Matjašič Rudolf, Lah Jožef, Gasenburger Anton, Žumer

Frankoška, Murko Franc, Zitnik Silva, Kacjan Franc.

KIDRIČEVO: Polič Oton, Lesjak Franjo, Toplak Andrej, Selan Rudolf, Cenc Alojz, Pal Stanko, Krištof Alojz, Hmeina Bogo, Trstenjak Jože, Pošek Ludvik, Sprah Jakob, Fajfar Anica, Mojzer Miljan.

DOLENA: Svenšek Leopold, Kozel Franc, Marinčič Franc, Angel Franc, Marinčič Jože, Vidovič Fr., Skriňa Pavla.

PTUJSKA GORA: Meznarič Stefan, Strašek Anton, Zorko Marta, Gojkovič Anton, Sajko Andrej, Rino Franc, Super Marija, Purg Janez, Jordan Jože.

NARAPLJE: Zakenšek Ivan, Avgoštin Martin, Kralj Neža, Smošek Ivan, Veli Alojz, Korez Alojz, Krištof Marija.

STOPERCE: Kopša Adolf, Lamper Jožef, Korez Janez, Jus Kristina, Galun Franc, Adam Franc, Zakenšek Anton, Narat Alojz, Kideč Ljudmila, Jerič Vinko, Plibersek Franc.

SESTERJE: Hajnšek Franc, Trentura Marko, Gajšt Zdravko, Dvoršak Jakob, Belca Štefka, Dobršek Vinko, Pernat Simon, Frangeš Adolf, Frangeš Marija.

MAJŠPERK: Serdinšek Maks, Turkuš Janez, Pantarič Franc, Peršnik Leopold, Sagadin Maks, Ribič Janez, Korošec Janez.

SELA: Zorec Herbert, Štar Janez, Jerenček Jožef, Mužek Franc, Gajser Jože, Narat Franc, Coh Maks.

ZG. PRISTAVA: Mužerlin Franc, Kmetec Franc, Bigec Jože, Merkuš Franc, Miklavčič Ena, Svenšek Rafael, Jerenček Anton.

PODLEHNIK: Satler Jože, Čutura Lovro, Šekelšek Jakob, Belšak Jakob, Drevenšek Ivan, Tevnikar Franc, Kočo Štefan, Osojnik Alojz.

katera dela imajo. Navedejo naj: imé kipa ozir. kaj predstavlja, višino in širino kipa, avtorje podpis (ali monogram) in letnico nastanka ter material, iz katerega je plastika izdelana.

Ker je treba evidentno čimprej zaključiti, prosimo vse lastnike Napotnikovih del, da nam navedejo podatke po možnosti kmalu sporočo. Za vladljivo pripravljenost ugodič tej naši prošnji se že vnaprej lepo zahvaljujemo.

Narodna galerija v Ljubljani
Prežihova ul. 1.

Terenska zdravniška služba Dežurstvo zdravnikov splošne prakse

30. jan. glavni dežurni zdravnik dr. Franc Rakšič, pomožni dežurni zdravnik dr. Nada Pavličev.

31. jan. gl. dež. zdravnik dr. Franc Rakšič, pom. dež. dr. Nada Pavličev.

1. febr. gl. dež. dr. Franc Rakšič, pom. dež. dr. Nada Pavličev.

2. febr. gl. dež. dr. Nada Pavličev, pom. dež. dr. Fran Brumen.

3. febr. gl. dež. dr. Ladislav Pirč, pom. dež. dr. Ivo Medved.

4. febr. gl. dež. dr. Milan Čarl, pom. dež. dr. Franc Rakšič.

5. febr. gl. dež. dr. Ivo Medved, pom. dež. dr. Ladislav Pirč.

Pomožna ambulanta Juršinci posluje vsako sredo od 14. ure dalje.

Pomožna ambulanta Podlehnik posluje vsak ponedeljek in petek od 14. ure dalje.

Otroške posvetovalnice

3. febr. v Juršincih in 5. febr. v Destrniku od 13.30 dalje ter 6. febr. v Ptuju od 14. ure dalje.

Dežurstvo otroških zdravnikov

30. jan. dr. Ljuba Neudauer — 31. jan. in 1. febr. dr. Ljuba Cenčić — 2. febr. dr. Ljuba Neudauer — 3. febr. dr. Aleksander Poznik — 4. febr. dr. Ljuba Neudauer — 5. febr. dr. Aleksander Poznik.

Vse informacije daje in naredila hišnih obiskov sprejema dežurni center Zdravstvena doma v Ptuju, Štev. tel. 70 in 80. Hišne obiske naročajo v docodskeh urah.

Uprrava ZD Ptuj

MESTNI KINO PTUJ predvaja od 30. januarja do 1. februarja t. l. ameriški barvni film »Zigosan«.

KINO MURETINCI predvaja 1. februarja t. l. ameriški barvni film »Prisel« je iz Laramis.

SMRTI

Smrti: Barbara Kramberger, Trnovski vrh, roj. 1911, umrla 19. 1. 1959; Rydlo Antonija, Ptuj, roj. 1862, umrla 22. 1. 1959.

Alojzij Majrič, Gomila 23, je hlad poškodoval nogo; Franc Stepišnik, Goriščica 87, je padel in si poškodoval nogo; Frančiška Turk, Lovrenc 67, si je s sekiro poškodoval levico; Ivan Subič, Ptuj, Masarykova ulica, je padel na led in si poškodoval nogo; Slavki Vidovič, Ptuj, Volkmarjeva cesta, se je pri čiščenju obleke vnel bencin in ji popeljal nogi; Herman Vajs, Kidričeva 24, je žeze poškodoval roko; Janez Horvat, Starošinci 3, je padel na šipo in si poškodoval roko; Marijo Višenjak, Orešje 5, je brana poškodovala po telesu; Ernest Terezija Kurek, Gorca 1 — Jožefa; Jožefa Brodnjak, Trgovščica 3 — Zvonka; Marija Prevolšek, Cermožje 56 — Vinka; Kristina Kumer, Orešje 23 — Branka; Neža Breč, Meje 7 — Albino; Genoveva Arnežič, Medribnik 19 — Zvonka; Marija Kolarič, Dežno 43 — Danila; Matilda Šepetavec, Ptuj, Jadranska 10 — Jano; Alibna Matajšč, Starše 1 — Dragi; Terezija Kurek, Gorca 1 — Jožefa; Jožefa Brodn

Za vsakoga nekaj zanimivega

Rečna plovba skozi stoletja

Po velikih jugoslovenskih rekah, zlasti po Donavi in Savi so ljudje pluli s colni in ladjam za zdavnaj pred prihodom slovanov in celo pred rimsko dobo. Najdbe v slovitem prazgodovinskem naselju pri Vinči zraven Beograda, v Dubovcu in še posebej v Donji Dolini pri Bosanski Gradiški dokazujo, da so pluli po jugoslovenskih rekah že prebivalci mlajše kamene dobe, torej pred 2500 leti.

Zlasti otipljive dokaze o tej plovbi so našli ob koncu prejnjega stoletja pri Donji Dolini, kjer so imeli prazgodovinski ljudje pred 3200 leti veliko sešte na koleh. Med hodi, zabitimi v zemlji, so odkrili arheologji dvoje zelo dobro ohranjenih čolnov. Eden je izdelovan v hrastovem deblu in je dolg 12,5 m, manjši pa meri 5 m in dolžino in 70 cm v širino. Oba sta sedaj v sarajeverskem muzeju.

Precjer poznej se je razvila redna trgovska plovba, o kateri je pisal že zgodovinar Herodot, ki je v petem stoletju pred našim štetjem plul po spodnjem Istronu, današnji Donavi. Na desni obali so imeli Grki dučat svojih kolonij, kamor so iz Črne morej vse do Djerđapu navzgor vozili vino, tkanine, okraske, orodje in orožje.

Djerđapsko sotoško in njene brizice so premagali šele Rimljani, ki so prišli do donavskih obal, potem ko so leta 74 pred našim štetjem osvojili Makedonijo. Ščasoma so Rimljani zavzeli vso donavsko obalo, pod Trajanom pa so prešli Donavo in leta 107 osvojili Dakijo. Na donavskih, savskih in dravskih

obalah so Rimljani sezidali utrjena mesta, med katerimi so vzdrževali zvezno številne vojne in trgovske ladje. Djerđapsko sotoško so regulirali. Izkopali so okoli 3 km dolg kanal in zaobšili Pregrado, skalnatno plitvino, ki je bila za Grke nepremagljiva ovira.

V rimskih časih je bila za rečna plovbo pomembna tudi Sava, ob kateri sta cveteli mesti Siscia (Sisak) in Sirmium (Sremska Mitrovica). Sava je bila plovna do Ljubljance, ta pa do Vrhnik.

S propadanjem rimskega cesarstva je nazadovala tudi rečna plovba, ki zaradi vdorov tujih plemen ni bila več varna. Ponovno se je razvila v osmem in

devetem stoletju. Potem pa so vdrli v Panonsko nizino Madžari. Šele po ustalitvi političnih razmer se je rečna trgovina spet razvila. Zemun je postal trgovsko središče za vse Podonavje.

Pomembno vlogo je imela Donava kot plovna reka med križarskimi vojnami (1096–1291). Takrat so s 400 ladjam v galejam prepeljali po njej skupno 100.000 vojakov, od tega 100.000 jezdcev s konji vred. Razvoj je pretrgal turški vdor v petnajstem stoletju. Srednja Donava je ostala več stoletij prazna, nevarna obmejna reka, promet v spodnjem delu pa se je preusmeril proti Carigradu. To mrtvilo je trajalo vse do začetka

prejšnjega stoletja, ko so po zahodoevropskih rekah pluli že prvi pari.

Zgodovinski podatki kažejo, da so plute v dvanajstem stoletju mimo Zemuna 400-tonске veslače. Navzgor je vleko te ladje 40 konj, pot od Beograda do Budimpešte je trajala 30 dni, do Dunaja pa dva meseca. Najboljša ladja so gradili pri Beogradu, pri Jesenovcu na Savi ter pri Varaždinu in Osijeku na Dravi.

Medtem ko je bila Donava že v srednjem veku mednarodna reka, so po Savi in Dravi pluli izključno Južni Slovani. Po Tisi in Donavi Madžari in Slovani, za zveze od Djerđapa navzdol pa so skrbeli Grki.

TISK V SVETU

V publikaciji UNESCO je bilo nedavno na 250 straneh opisano večletno raziskovalno delo v zvezi s časopisi po svetu. Po statističnih podatkih je narasla časopisna proizvodnja v minulih letih za 14 odstotkov. Vsak dan izide 225 milijonov časopisov.

Britanci so najbolj vneti bralci dnevnega tiska, saj 60 odstotkov prebivalcev dnevno kupuje in bera časopise. Angleži se ponašajo tudi z največjo naklado časopisov. Dva njihova dnevnika izhajata skupno v štiri in pol milijona izvodov, radijski vestnik BBC pa ima cestem milijonov naklade. Leta makarča dežela na svetu se more ponašati s takšno časopisno

tradicijo kot Angleži, saj so tam izhajali nekateri listi že pred 300 leti z istim namenom kot zdaj, namreč da prvih objavijo uradne in kraljevske razglasile ter razsodbe in vojaške ukaze.

S 1867 dnevniki so ZDA na prvem mestu listi pa izhajajo v skupini nakladni 55 milijonov izvodov. Razen tega imajo Američani tudi najbolj obsežne liste, in sicer izhajajo med tednom povprečno na 40 straneh, ob nedeljih pa na 120. Tednik je v ZDA 8892.

Državlja Andora in Jemen sploh nimata listov. Libanon, ki steje dober milijon prebivalcev, pa jih ima kar 40. Togo ima list z naklado 500 izvodov, v Hongkongu

vsem svetu. Za revijo »Rodna gruda« mesečno potrebujemo lepe fotografije, predvsem iz krajev, kjer so doma naši izseljeni. Naši rojaki si žele čim več lepih pokrajinskih slik domačih krajev. Zato vabimo fotoamaterje, ki imajo doma dobre posnetke iz naših krajev in iz naše današnje dejavnosti, da nam jih pošljajo za objavo. V poštah pridejo pokrajinski posnetki iz vseh predelov Slovenije, iz večjih krajev, kakor tudi iz manjših vasi, daje nove gradnje tovarn, šol, zadržnih domov itd., posnetki z dela naših kmetijskih zadrug, s proslev občinskih praznikov, odkritij spomenikov NOB itd.

Obenem vabimo sorodnike, ki imajo svojce na tujem, da zanje naročite revijo »Rodno grudo« v Slovenski izseljeniški koledar, ali pa nam pošljete njihove naslove, da jih brezobezno pošljemo nekatere številki na ogled. V »Rodni grudu« bomo radi objavili naročnikom tudi fotografije rojstne hiše in svojcev z njihovimi podzadaji.

Vse objavljene fotoposnetke, kakor tudi poslane komentarje k fotografijam bomo seveda honorirali. Prispevki pošljajte ali priselite osebno na naslov: Slovenska izseljenška matica (za uredništvo »Rodne grude«), Ljubljana, Cankarjeva 1/II.

OBVESTILO

Celjski instrumentalni kvintet bo ponovno gostoval v Ptuju v ponedeljek, 2. februarja 1959, ob 18. in 20. uri v Titovem domu. Ob 18. uri bo ponovitev prejšnjega programa, ob 20. uri pa bo nov program.

Preprodaja vstopnic v podružnici »Jugoslovenske loterije« in pred predstavama pri kinoblagajni.

Pozor, fotoamaterji!

Slovenska izseljenška matica v Ljubljani že šest let izdaja svoji redni publikaciji, vsakoletni Slovenski izseljeniški koledar in mesečno revijo »Rodno grudo«. Obe publikacije, ki sta bogato ilustrirane, sta namenjeni našim izseljencem in imeta naročniške po-

stope.

OPOZORILO

Podpisana Kamenšek Katarina in Jernej iz Stanošine 29 pri Podlehniku opozarjava vsekogar, ki bi nudil kakršnokoli pomoč Kovačič Rozaliji, preužitkarici iz Stanošine 29, da nisva plačnika nikakih dolgov, ker ima vso oskrbo doma pri svoji sestri.

Kamenšek Katarina in Jernej, Stanošina 29, Podlehnik

Športni ples v Ptiju

V vrsti družabnih prireditiv ptujskih društev in organizacij prireja tudi nogometni klub »Dražva« svoj športni ples.

Nanj vabi vse Ptujčane, posebej pa še tiste zveste navijače, ki nedeljo za nedeljo puščajo doma svoje žene in dekle, ker jih z magično silo privlači igra z žogo na zelenem polju. Pripeljite jih sedaj na športni ples in jim vsaj delno nadoknadjite vse samotne ure, ki jih preživljajo zaradi vaše športne žilice. Istočasno si zagotovite prostost za nedeljske poleđinove v prihajajoči sezoni.

Sportni ples bo v soboto, 31. januarja, ob 20. uri v vseh prostorjih Narodnega doma. Igral bo priznan plesni orkester, organiziran bo bogat srečolov ter solidna postrežba. Ker je prostor omejen, vas vabimo, da si nabavite vstopnice v prodajalni čevljev »Alpina«-Ziri pri tov. Serdinšku.

St. 05/13-941/1.

Ptuj, dne 22. januarja 1959.

Predsednik

Sveti za blagovni promet in turizem

Anton Kolenko l. r.

Predsednik

Občinskega ljudskega odbora

Janko Vogrinec l. r.

Obveščamo vse gospodarske organizacije, zavode in ustanove, da je s 1. januarjem 1959 začel z delom

STRELSTVO

Podlehniški streliči v Gorišnici

Strelski družina »Ruda Sever« Gorišnica je povabilo strelsko petčlansko ekipo iz Podlehnika na prijateljsko tekmovanje v Gorišnico, ki je bilo v nedeljo, 25. januarja.

Na tem tekmovanju so se dobro izkazali streliči iz Podlehnika in tudi iz Gorišnice pri 20–25 nabojih. Ekipa Podlehnik je dosegla 861 krogov, Gorišnica pa 776 krogov. Med posamezniki sta se najbolj izkazali streliča: Janko Mauzer iz Podlehnika s 178 krogov in Stane Godec iz Gorišnice s 171 krogom. Ob prizadetnosti članstva in ob dobrimi organizacijami tekmovanja v Gorišnici so gestje iz Podlehnika pri storiljanju res izkazali.

Udeležbo streličev iz Podlehnika na tekmovanju v Gorišnici je omogočilo KG Podlehnik s prevozom udeležencev v Gorišnico, za kar se strelski ekipa Podlehnik zahvaljuje direktorju Turešu, obenam pa tudi organizatorjem tekmovanja iz Gorišnice za povabilo in za vse ostalo.

Za rezultat je računan povpreček dveh tekmovanj.

Koliko ekipo bo tekmovala za okrajnega prvaka, še ni znano.

Družina Turnišče je že imela družinsko tekmovanje za zlatotočico, ki je za tekoče leto osvojil najboljši strelec tega tekmovanja, Janko Pal.

Nastreljal je 263 krogov od 300 možnih. Svečana izročitev je bila na občnem zboru.

Do 31. januarja morajo s tem tekmovanjem končati vse družine.

Občinske objave, odredbe in sklepi

OBJAVA

Po 3. odstavku 5. točki odkola o evidenci in kontroli cen dočlenih proizvodov (Uradni list FLRJ, št. 7/58, 28/58 in 39/58) v zvezi s 1. točko odredbe o proizvodih, za katere morajo občinski ljudski odbori predpisati najvišje cene na drobno (Uradni list LRS, št. 36/58), po pooblaščilu Občinskega ljudskega odbora Ptuj, ki ga je sprejel na seji občinski zbor in zbor proizvajalcev dne 28. oktobra 1958, in 2. točki 6. člena statuta občine Ptuj je Svet za blagovni promet in turizem občinskega ljudskega odbora Ptuj na svoji seji dne 7. januarja 1959 na predlog odseka za gozdarstvo

SKLEP

o obveznem prijavljanju sečenj lesa izven gozdnih površin.

Po 2. odstavku 1. točke 98. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-88/52) in 2. točki 64. člena statuta občine Ptuj je Svet za kmetijstvo in gozdarstvo občinskega ljudskega odbora Ptuj na svoji seji dne 7. januarja 1959 na predlog odseka za gozdarstvo

sklenil:

1. Ker mora občinski ljudski odbor – odsek za gozdarstvo – voditi evidencijo tudi o poseknih lesu izven gozdnih površin, morajo lastniki, posestniki, upravitelji in koristniki zemljišč obvezno prijaviti vsako nameščano sečeno lesa izven gozdnih površin (n. pr. na travnikih, pašnikih, ob potokih) Odsek za gozdarstvo občinskega ljudskega odbora Ptuj.

2. Nameravani posek gozdnega drevja izven gozdnih površin se sme izvršiti šele na podlagi sečnega dovoljenja in predhodnega odkazila po pristojnem logarju.

3. Sečno je treba prijaviti na predpisanih obrazcih, kot za sečnjo na gozdnih površinah. Obrazci se nahajajo na krajevnih uradih. Prijave so takse proste.

4. Za posekani les izven gozdnih površin se ne plača prispevki v gozdnim sklad (gozdna taxa) ne glede na to, ali se les uporabi za domače potrebe ali pa se prida.

5. Sečna lesa izven gozdnih površin ne vpliva na letno količino, ki se odobrava vsako leto koristnikom, posestnikom, upraviteljem in koristnikom gozdnih površin.

6. Posekan les izven gozdnih površin bodo kmetijske zadruge in druga podjetja za odkup lesa izven gozdnih površin.

7. Zoper kršilce tega sklepa se bo postopalo po veljavnih predpisih.

St. 05/6-935/1-59.

Ptuj, dne 7. januarja 1959.

Predsednik sveta

Martin Gobec l. r.

Odsek za gospodarstvo

Načelnik

Viktor Makovec l. r.

Občinskega ljudskega odbora

Janko Vogrinec l. r.

Občinskega ljudskega odbora

Anton Kolenko l. r.

Predsednik

Občinskega ljudskega odbora

Stane Godec l. r.

Občinskega ljudskega odbora

Anton Kolenko l. r.